

VIỆN KIỂM SÁT NHÂN DÂN SỐ 05/TB-VKS-DS-V4

Tp. Hồ Chí Minh, ngày 24 tháng 02 năm 2022

ĐẾN Số: 430
Ngày 02/3/22
Chuyên:
Lưu hồ sơ số:

THÔNG BÁO

Rút kinh nghiệm về kiểm sát việc giải quyết vụ án dân sự

Qua công tác kiểm sát việc giải quyết vụ án dân sự theo thủ tục giám đốc thẩm, Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh nhận thấy việc giải quyết vụ án dân sự về "Tranh chấp chia di sản thừa kế" giữa nguyên đơn bà Lâm Thị Mai, bà Lâm Thị Thanh với bị đơn ông Lâm Văn Hồng của Tòa án nhân dân thị xã C, tỉnh T tại Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự số 187/2019/QĐST-DS ngày 07/11/2019 có vi phạm, cần thông báo rút kinh nghiệm, cụ thể như sau:

1. Nội dung vụ án dân sự:

Vợ chồng bà Nguyễn Thị Năm chết năm 2016 và ông Lâm Văn Răng chết trước năm 1975. Ông Răng, bà Năm có bốn người con chung là các ông, bà: Lâm Thị Loan, Lâm Văn Hồng, Lâm Thị Mai, Lâm Thị Thanh. Năm 1997, Ủy ban nhân dân thị xã C cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho hộ bà Năm các thửa đất số 322, 363, 364, 365, 366, 859, 860, 861, 938 tờ bản đồ số 01 tọa lạc tại ấp Mỹ Xuân, xã Tân Trung, thị xã C, tỉnh T. Năm 2016, bà Năm chuyển nhượng thửa đất 938 cho bà Đỗ Thị Lam. Ngày 30/11/2016, bà Năm lập di chúc được công chứng hợp pháp về việc cho bà Mai và bà Thanh 03 thửa đất số 860, 363, 861. Tuy nhiên, sau khi bà Năm chết thì ông Hồng là người quản lý, sử dụng đất nhưng không làm thủ tục sang tên cho bà Mai và bà Thanh nên hai bà khởi kiện yêu cầu Tòa án giải quyết, chia thừa kế theo di chúc đối với 03 thửa đất nêu trên.

2. Quá trình giải quyết của Tòa án

Tại Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự số 187/2019/QĐST-DS ngày 07/11/2019 của Tòa án nhân dân thị xã C quyết định:

Chia cho bà Lâm Thị Mai và bà Lâm Thị Thanh thửa đất số 363, diện tích 830m² và thửa đất số 861, diện tích 279,4m² thuộc tờ bản đồ số 1, tọa lạc tại ấp Mỹ Xuân, xã Tân Trung, huyện Đ (nay là thị xã C), tỉnh T theo Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất số 00218 do Ủy ban nhân dân huyện Đ ngày 06/10/1997 cấp cho hộ bà Nguyễn Thị Năm (có vị trí tư cận cụ thể).

Các thửa đất còn lại: 364, 365, 859 và 938 cùng tờ bản đồ số 1, tọa lạc tại ấp Mỹ Xuân, xã Tân Trung, huyện Đ (nay là thị xã C), tỉnh T theo Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất số 00218 do UBND huyện Đ cấp ngày 06/10/1997 cho hộ bà Nguyễn Thị Năm giao cho các ông, bà: Lâm Văn Hồng,

Phạm Thị Bích, Lâm Tuấn Nghĩa, Lâm Thị Tuyết Bông, Lâm Thị Tuyết Phơ và Lâm Tuấn Nhân tiếp tục quản lý, sử dụng.

(Có sơ đồ đo đạc phần đất tranh chấp vẽ ngày 20/6/2019 kèm theo).

Các đương sự có nghĩa vụ liên hệ với cơ quan có thẩm quyền để làm thủ tục chuyển quyền sử dụng đất theo quy định của pháp luật.

Ngoài ra quyết định còn tuyên về án phí, chi phí tố tụng và nghĩa vụ thi hành án của các đương sự.

Ngày 10/3/2021, bà Đỗ Thị Lam có đơn đề nghị kháng nghị theo thủ tục giám đốc thẩm đối với Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự.

Ngày 22/7/2021, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh đã ban hành Kháng nghị số 192/QĐKNGĐT-VKS-DS đối với Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự nêu trên.

Tại Quyết định giám đốc thẩm số 251/2019/DS-GĐT ngày 17/11/2021, Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh đã chấp nhận kháng nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh. Hủy toàn bộ Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự số 187/2019/QĐST-DS ngày 07/11/2019 của Tòa án nhân dân thị xã C, tỉnh T. Giao hồ sơ cho Tòa án nhân dân thị xã C, tỉnh T giải quyết sơ thẩm lại theo quy định pháp luật.

3. Những vấn đề cần rút kinh nghiệm

Các thửa đất số 363, 364, 365, 859, **938** và 961 do bà Nguyễn Thị Năm đại diện hộ đứng tên Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất. Năm 2016, bà Năm đã chuyển nhượng cho bà Đỗ Thị Lam thửa đất số 938 với giá 130.000.000 đồng, tuy không lập hợp đồng chuyển nhượng nhưng bà Lam đã thanh toán đủ tiền cho bà Năm có sự chứng kiến của các con bà Năm là bà Mai, bà Thanh và bà Loan. Sau đó bà Năm, bà Mai, bà Thanh, bà Loan có làm thủ tục đo đạc lại thửa 938, bà Lam là người ký và thanh lý Hợp đồng đo vẽ ngày 21/9/2016 với Chi nhánh Văn phòng đăng ký đất đai thị xã C và trực tiếp canh tác thửa 938 từ khi nhận chuyển nhượng đến nay.

Tháng 12/2016, bà Năm chết, các đồng thừa kế trong hộ gia đình bà Năm phát sinh tranh chấp di sản thừa kế của bà Năm để lại và khởi kiện tại Tòa án. Các đương sự đều biết việc bà Năm đã chuyển nhượng thửa đất 938 cho bà Lam và bà Lam đã sử dụng đất ổn định từ 2016 nhưng không cung cấp cho Tòa án về nội dung này mà tự thỏa thuận phân chia thửa đất 938 là trái pháp luật. Quá trình giải quyết vụ án, Tòa án không đưa bà Lam vào tham gia tố tụng với tư cách người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan, dẫn đến quyết định tuyên giao thửa đất 938 cho các đương sự quản lý, sử dụng là không đúng pháp luật, ảnh hưởng nghiêm trọng đến quyền và lợi ích hợp pháp của bà Lam.

Sau khi phát hiện, bà Lam khởi kiện, Tòa án cấp sơ thẩm thụ lý giải quyết và tuyên giao thửa đất 938 cho bà Lam cũng không đúng pháp luật, vì thửa đất trên đã được Tòa án giải quyết bằng Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các

đương sự số 187/2019/QĐST-DS ngày 07/11/2019 của Tòa án nhân dân thị xã C, tỉnh T (đã có hiệu lực pháp luật). Tòa án cấp phúc thẩm căn cứ Án lệ số 38/2020/AL; điểm c Khoản 1 Điều 192 Bộ Luật tố tụng dân sự 2015, tuyên hủy bản án sơ thẩm và đình chỉ giải quyết vụ án phúc thẩm.

Nội dung Án lệ số 38/2020: "... Sau khi tài sản là quyền sở hữu nhà và quyền sử dụng đất đã được phân chia bằng bản án, quyết định đã có hiệu lực pháp luật của Tòa án thì có người khác (không phải là đương sự trong vụ án đó) khởi kiện đòi quyền sở hữu nhà và quyền sử dụng đất đó. Trường hợp này, Tòa án không thụ lý vụ án mới. Người có yêu cầu đòi quyền sử dụng đất thông báo bằng văn bản cho người có thẩm quyền xem xét lại bản án, quyết định đã có hiệu lực pháp luật của Tòa án theo thủ tục giám đốc thẩm hoặc tái thẩm theo quy định của pháp luật...". Do đó, Ủy ban Thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh chấp nhận kháng nghị của Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh. Hủy toàn bộ Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự số 187/2019/QĐST- DS ngày 07/11/2019 của Tòa án nhân dân thị xã C, tỉnh T.

Trên đây là vi phạm của Tòa án thị xã C, tỉnh T trong việc giải quyết vụ án dân sự. Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh thông báo đến Viện kiểm sát nhân dân các tỉnh, thành phố trong khu vực cùng tham khảo và rút kinh nghiệm khi kiểm sát giải quyết vụ án dân sự tương tự. /

Nơi nhận:

- Vụ 9 -VKSTC (để biết);
- Văn phòng VKSTC (để biết);
- Vụ Pháp chế và Quản lý khoa học VKSTC;
- VC1, VC2 (để biết);
- VKS 23 tỉnh, thành trong khu vực;
- Lãnh đạo VC3;
- Hộp thư VC3;
- Lưu: VT, HSKS, V4.

**KT.VIỆN TRƯỞNG
PHÓ VIỆN TRƯỞNG**

Phạm Đình Cúc

